

**Ekonomiutskottets betänkande nr 40 om regeringens proposition
med förslag till lag om ändring av konsumentkyddslagen och vissa
lagar som har samband med den**

Riksdagen remitterade den 12 februari 1993 regeringens proposition nr 360/1992 rd med förslag till lag om ändring av konsumentkyddslagen och vissa lagar som har samband till den till ekonomiutskottet för beredning.

Med anledning av ärendet har utskottet hört lagstiftningsdirektören Kaarina Buure-Hägglund samt tf. lagstiftningsråden Marjo Lahelma och Yrjö Mäkelä vid justitieministeriet, överinspektören Tiina Hankimo vid konsumentklagonämnden, avdelningschefen Antti Maijala vid Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, verkställande direktören Erkki Inkinen och ombudsmannen Pekka Pennanen vid Rakennustuteteollisuus ry, verkställande direktören Heikki Pietiläinen vid Suomen Taloteollisuus Oy, vice verkställande direktören Stig Henriksson vid Handels Centralförbund, ordföranden Pekka Juntunen, vice ordföranden Mauri Ikola och ombudsmannen Taisto Eronen vid Suomen Huonekalukaupan Liitto och generalsekreteraren Leena Simonen vid Finlands Konsumentförbund.

Regeringens proposition

Regeringen föreslår att definitionerna på begreppen konsumtionsnyttighet, konsument och näringsidkare i konsumentkyddslagen skall preciseras och delvis utvidgas.

Med konsumtionsnyttigheter avses varor, tjänster samt andra nyttigheter och förmåner som bjuds ut till fysiska personer eller som fysiska personer i väsentlig omfattning skaffar för sitt privata hushåll.

Som konsument betraktas en fysisk person som skaffar en konsumtionsnyttighet huvudsakligen för annat ändamål än den näringsverksamhet som han idkar.

Med en näringsidkare avses en fysisk person eller en sammanslutning som i syfte att få inkomst

eller annan ekonomisk nytta yrkesmässigt håller till salu, säljer eller i övrigt bjuder ut konsumtionsnyttigheter för anskaffning mot vederlag.

Stadgandena om köp av konsumtionsvaror föreslås bli ändrade så att de harmonierar med köplagen. I lagen stadgas bland annat om avlämnande av varan, risken för varan, påföljder vid dröjsmål med varans avlämnande, varans egenskaper, fel i varan och påföljder vid fel samt köparens skyldigheter och påföljder vid köparens avtalsbrott.

Vidare föreslås lagen bli kompletterad med stadganden om vissa konsumenttjänstaktal. Stadgandena gäller tjänster som näringsidkare utför åt konsumenter mot vederlag och som innebär att arbete eller andra prestationer utförs på lösa saker, byggnader, andra anläggningar eller fast egendom eller att lösa saker tillverkas.

I lagen föreslås dessutom stadganden om köp av huselement och om byggnadsentreprenader. Det skall stadgas bland annat om avlämnande, fördelningen av kostnaderna och risken för prestationer, påföljder vid uppdragstagarens dröjsmål, prestationens beskaffenhet och fel i prestationen samt påföljder vid beställarens avtalsbrott.

I lagen föreslås dessutom bli stadgat om ansvar som åvilar förmedlare av konsumtionsnyttigheter.

I samma sammanhang skall även lagen om konsumentombudsmannen, värdepappersmarknadslagen och lagen om konsumentklagonämnden bli ändrade.

Utskottets ställningstaganden

Ändringarna och tilläggen i konsumentkyddslagen ger konsumenterna och deras avtalsparter ett bättre rättsskydd. Utskottet finner lagförslagen behövliga och föreslår att de godkänns med följande ändringar.

Lag om ändring av konsumentskyddslagen

5 kap. 25 §, 8 kap. 26 § och 9 kap. 26 §: Den förstnämnda paragrafen gäller avbeställning av en vara innan den avlämnats, den andra avbeställning av en tjänst innan den har avslutats och den sista paragrafen avbeställning av huselement innan de har avlämnats.

I linje med allmänna rättsprinciper utgår utskottet från att avtal skall hållas. Om köparen eller beställaren i strid med avbeställningsklausulerna i avtalsvillkoren ensidigt avbeställer en beställning eller en tjänst innan den har avlämnats eller avslutats, bryter han mot den ingångna avtalet. Utskottet föreslår därför att dessa stadganden preciseras så att det vid avbeställning framgår att det är fråga om köparens eller beställarens avtalsbrott.

Enligt samma stadganden har säljaren eller uppdragstagaren vid avbeställning inte rätt att hålla fast vid avtalet och kräva betalning eller att slutföra tjänsten. Däremot har säljaren eller uppdragstagaren rätt till ersättning enligt skadeståndstadgandena i lagen. Säljaren eller uppdragstagaren har rätt till ersättning för de särskilda kostnader som han har haft av att ingå och fullgöra avtalet och som sannolikt förblir onyttiga, samt för särskilda kostnader till följd av hävningen eller avbeställningen.

Utskottet anser att särskilda kostnader kan uppstå bland annat av att beställningen har tillverkats speciellt för köparen enligt dennes anvisningar eller önskemål och säljaren eller uppdragstagaren inte utan avsevärda förluster kan utnyttja den på annat sätt. I sådana fall kan skadeståndet rent av överstiga det avtalade priset, vilket köparen eller beställaren också har skäl att ta hänsyn till då han ingår avtalet. Skadeståndets storlek har inte angivits bestämt eller avgränsats i lagen.

8 kap. 1 §: Utskottet föreslår att begreppen i detta kapitel och 9 kap. skall samordnas genom att paragrafen kompletteras med att näringsidkare avser uppdragstagare och konsumentbeställare.

8 kap. 6 §: Hänvisande till det ovan sagda föreslår utskottet för konsekvensens skull att konsumenten i 3 mom. ändras till beställaren.

9 kap. 13 §: Utskottet föreslår i linje med de allmänna stadgandena om fel i 5 och 8 kap. att uttrycket "i allmänhet" fogas till 5 punkten i denna paragraf. Uppdragstagarens prestation är dessutom felaktig om prestationen inte i övrigt motsvarar vad konsumenten i samband med ett

sådant avtal i allmänhet har grundad anledning att förvänta sig.

Lag om ändring av 8 § lagen om konsumentombudsmannen

Utskottet föreslår att ordet bankinspektionen i paragrafen ändras till finansinspektionen på grund av att lagen om finansinspektionen trädde i kraft den 1 oktober 1993 och de uppgifter som dittills hört till bankinspektionen därigenom lyftes över till finansinspektionen.

Innan denna lag träder i kraft kommer kreditinstitutslagen att träda i kraft. Den kommer att ersätta lagen om depositionsbankernas verksamhet och lagen om finansieringsverksamhet. I paragrafen föreslås därför en hänvisning till den nya kreditinstitutslagen.

Lag om ändring av 7 kap. 1 § värdepappersmarknadslagen

I propositionen föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till 1 §. Eftersom ett nytt 4 mom. fogades till 1 § genom lagen 740/93 föreslår utskottet att det här föreslagna momentet tas in som ett nytt 5 mom.

Hänvisande till det ovan sagda föreslår utskottet att ordet bankinspektionen också i denna paragraf ändras till finansinspektionen.

Lag om konsumentskydd vid fastighetsförmedling

Enligt 8 § lagen om konsumentskydd vid fastighetsförmedling stadgas om uppgifter som skall ges vid marknadsföring av bostad som avses i 1 kap. 6 § konsumentskyddslagen dessutom genom förordning.

I förslaget till lag om ändring av konsumentskyddslagen föreslås att 1 kap. 6 § upphävs, eftersom den föreslagna nya definitionen på en konsumtionsnyttighet också omfattar bostäder och fastigheter.

Meningen är att begreppet bostad skall flyttas över till förordningen om uppgifter som skall lämnas vid marknadsföring av bostäder.

Med stöd av det ovan anförda föreslår utskottet att hänvisningen till konsumentskyddslagen stryks i 8 § 1 mom. lagen om konsumentskydd vid fastighetsförmedling, som inte ingick i regeringens proposition.

På dessa grunder föreslår ekonomiutskottet vördsamt

att det andra och femte lagförslaget
skall godkännas utan ändringar och

att det första, tredje, fjärde och nya
sjätte lagförslaget skall godkännas såly-
dande:

1.

Lag

om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i konsumentskyddslagen av den 20 januari 1978 (38/78) 1 kap. 6 §, sådan den lyder i lag
av den 14 januari 1983 (45/83),
ändras 1 kap. 3—5 §§, 5 kap. samt 9 kap. 1 §,
av dessa lagrum 9 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad genom lagar av den 23 maj 1986 och den
24 augusti 1990 (385/86 och 811/90), samt
fogas till lagen ett nytt 8 och 9 kap., varvid det nuvarande 8 och 9 kap. blir 10 och 11 kap., samt
till 11 kap. nya 1 a—1 d §§ och till kapitlet rubriker före 2 och 3 §§ som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

3—5 §§

(Såsom i regeringens proposition)

5 kap.

Konsumentköp

1—24 §§

(Såsom i regeringens proposition)

25 §

Avbeställning

Om köparen bryter mot avtalet genom att
avbeställa en vara innan den har avlämnats, har
säljaren inte rätt att hålla fast vid köpet och
kräva betalning. Däremot har säljaren rätt till
ersättning enligt 28 § för den skada han lider.

26—32 §§

(Såsom i regeringens proposition)

8 kap.

Vissa konsumenttjänstavtal

Allmänna stadganden om konsumenttjänstavtal

1 §

Kapitlets tillämpningsområde

Stadgandena i detta kapitel gäller tjänster som

näringsidkare (uppdragstagare) utför åt konsu-
menter (beställare) mot vederlag och som innebär
att arbete eller andra prestationer utförs på lösa
saker, byggnader, andra anläggningar eller fast
egendom eller att lösa saker tillverkas. Om vissa
entreprenadavtal stadgas dock nedan i 9 kap.
(2 mom. såsom i regeringens proposition)

2—5 §§

(Såsom i regeringens proposition)

6 §

Tilläggsarbeten

(1 och 2 mom. såsom i regeringens propo-
sition)

Finns uppdragstagaren att det finns behov
av arbeten som inte hör till uppdraget men som
inte kan uppskjutas utan fara för hälsan eller
egendom och som inte utförs med stöd av denna
paragraf, skall uppdragstagaren utan dröjsmål
upplysa beställaren om de säkerhetsrisker som
han har upptäckt.

7—25 §§

(Såsom i regeringens proposition)

26 §

Avbeställning av tjänst

Om beställaren bryter mot avtalet genom att
avbeställa en tjänst innan den har avslutats, har
uppdragstagaren inte rätt att slutföra den. Där-
emot har uppdragstagaren rätt till ersättning
enligt 30 § för den skada han lider.

27—35 §§

(Såsom i regeringens proposition)

9 kap.

Köp av huselement samt byggnadsentreprenader*Allmänna stadganden om köp av huselement
samt byggnadsentreprenader*

1—12 §§

(Såsom i regeringens proposition)

13 §

Allmänt stadgande om fel

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Uppdragstagarens prestation är också felaktig, om

(1—4 punkten såsom i regeringens proposition)

5) prestationen inte i övrigt motsvarar vad konsumenten i samband med ett sådant avtal i allmänhet har grundad anledning att förvänta sig.

14—25 §§

(Såsom i regeringens proposition)

26 §

Avbeställning

Om beställaren bryter mot avtalet genom att avbeställa elementen innan de har avlämnats, har uppdragstagaren inte rätt att hålla fast vid avtalet och kräva betalning. Däremot har uppdragstagaren rätt till ersättning enligt 30 § för den skada han lider.

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

27—34 §§

(Såsom i regeringens proposition)

11 kap.

Särskilda stadganden

1, 1 a—1 d, 2 och 3 §§

(Såsom i regeringens proposition)

3.**Lag****om ändring av 8 § lagen om konsumentombudsmannen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 8 § 2 mom. lagen den 20 januari 1978 om konsumentombudsmannen (40/78), sådant detta lagrum lyder i lag av den 20 december 1991 (1550/91), som följer:

8 §

Om ärendet gäller (utesl.) ett kreditinstitut som avses i kreditinstitutslagen (/) eller marknadsföring av värdepapper som avses i värdepappersmarknadslagen (495/89), skall konsumentombudsmannen innan han vidtar en åt-

gärd som avses i 1 mom. begära utlåtande av finansinspektionen.

Ikraftträdelsestadgandet
(Såsom i regeringens proposition)

4.

Lag**om ändring av 7 kap. 1 § värdepappersmarknadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 7 kap. 1 § värdepappersmarknadslagen av den 26 maj 1989 (495/89) ett nytt 5 mom. som
 följer:

7 kap.

Tillsyn över värdepappersmarknaden

1 §

skyddslagen (38/78), skall *finansinspektionen*
 meddela konsumentombudsmannen ärendet.
 Innan *finansinspektionen* för ett sådant ärende
 till marknadsdomstolen skall *finansinspektionen*
 begära konsumentombudsmannens utlåtande.

Konstaterar *finansinspektionen* att någon vid
 marknadsföringen av värdepapper har förfarit
 på ett sätt som kan antas strida mot konsument-

Ikraftträdelsestadgandet
 (Såsom i regeringens proposition)

6.

Lag**om ändring av 8 § lagen om konsumentskydd vid fastighetsförmedling**

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras 8 § 1 mom. lagen den 15 juli 1988 om konsumentskydd vid fastighetsförmedling (686/88), som
 följer:

8 §

När fastighetmäklaren bjuder ut ett förmed-
 lingsobjekt till salu, skall han ge köparen all den
 information som enligt vad han vet eller borde veta
 påverkar ett köpbeslut. Om uppgifter som skall

ges vid marknadsföring av bostad (utesl.) stadgas
 dessutom genom förordning.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 4 november 1993

I den avgörande behandlingen deltog ordfö-
 randen Louekoski, vice ordföranden Björken-
 heim samt medlemmarna Dromberg, Jurva,

Jääskeläinen, Korhonen, Koski, Laivoranta, J.
 Leppänen, Luhtanen, Paloheimo och Vuoristo.

